

Tjänsteställe, handläggare
Ärende- och utredningsenheten Hälso- och
sjukvårdsförvaltning, Eva Åkesson Enelo

Sammanträdesdatum
2022-01-21

FöredragningsPM
Dnr: 21RS10672

Organ
Hälso- och sjukvårdsnämnden

Svar på remiss Börja med barnen! Följa upp och dela information för en god och nära hälsa (SOU 2021:78)

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att godkänna förslag till svar som Region Örebro läns svar till Socialdepartementet.

Sammanfattning

Utredningen En sammanhållen god och nära vård för barn och unga har här lämnat sitt slutbetänkande, SOU 2021:78, med titeln ”Börja med barnen! Följa upp och dela information för en god och nära hälsa.” Utredningens syfte är att uppnå en mer jämlik vård som innefattar hälsofrämjande och förebyggande insatser för barn och unga i hela landet. Syftet är vidare också att genom insatser i den nära vården för barn och unga med psykisk ohälsa avlasta den specialiserade barn- och ungdomspsykiatri, BUP. Slutbetänkandet innehåller förslag och bedömningar gällande förutsättningarna för att följa upp barns och ungas hälsa, barn- och ungdomshälsovårdens verksamheter och det hälsofrämjande och förebyggande arbete som riktas till barn och unga.

Utredningen lämnar flera förslag och bedömningar som syftar till att undersöka huruvida det är möjligt och lämpligt att följa barns och ungas hälsa i hälsodataregister, med elevhälsans medicinska insats och ungdomsmottagningarna inkluderat. Lagändringarna ska träda i kraft 1 juli 2022. Region Örebro län ser överlag positivt på de förslag som utredningen för fram, men framför i svaret ett antal synpunkter och kommentarer.

Ärendebeskrivning

Utredningen lämnar flertalet bedömningar och förslag. Här redovisas ett sammandrag av dels förslagen och dels Regionens synpunkter på dessa.

Tjänsteställe, handläggare
Ärende- och utredningsenheten Hälso- och
sjukvårdsförvaltning, Eva Åkesson Enelo

Sammanträdesdatum
2022-01-21

FöredragningsPM
Dnr: 21RS10672

Vad gäller uppföljning av barns och ungas hälsa föreslår utredningen att Socialstyrelsen får i uppdrag att utreda om det är möjligt och lämpligt att följa barns och ungas hälsa i hälsodataregister och lämna de författningsförslag som är nödvändiga för att det ska kunna ske. Utredningen föreslår för att så ska ske även för elevhälsans medicinska insats och ungdomsmottagningarna. Om det inte anses möjligt eller lämpligt för ungdomsmottagningarna föreslår utredningen att Socialstyrelsen ska överväga uppföljning baserad på data som inte innehåller personuppgifter.

Utredningen föreslår att det ska anges i 7 kap. 1 och 4 §§ patientdatalagen (2008:355) att kvalitetsregisters ändamål är att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra hälso- och sjukvårdens kvalitet. Nuvarande lydelse anger enbart vårdens kvalitet. Förändringen föreslås för att det ska vara möjligt att behandla personuppgifter i kvalitetsregister med syftet även hälsofrämjande och förebyggande åtgärder ska omfattas.

Utredningen föreslår även att Socialstyrelsen ska få i uppdrag att stödja genomförandet av den nationella hälsoreformen för barn och unga, med särskild fokus på det nationella hälsovårdsprogrammet. I uppdraget ska även ingå att föreslå indikatorer för att kunna följa utvecklingen av barn- och ungdomshälsovården

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys ska få i uppdrag att utvärdera effekterna av den nationella hälsoreformen för barn och unga. I uppdraget ska initialt ingå att utvärdera hur reformen implementeras. Särskild vikt ska läggas vid förutsättningarna för huvudmän och vårdgivare för elevhälsans medicinska insatser och ungdomsmottagningar att implementera programmet.

Vad gäller den pågående omställningen till nära vård ser utredningen att barns och ungas behov behöver belysas och att det säkerställs att barnperspektivet beaktas i omställningsprocessen. Utredningen föreslår att Socialstyrelsens uppdrag att utveckla den nationella uppföljningen av hälso- och sjukvården med fokus på primärvård (dnr S2020/03319/FS) bör kompletteras med ett uppdrag att följa upp om barns och ungas behov tillgodoses i omställningen

Utredningen ser ett behov av samlad nationell kunskap och skarpare analyser gällande sjukdomsuttryck, sjukdomsförekomst och vård- och omsorgsbehov hos barn och unga med kroniska sjukdomar eller annan långvarig ohälsa. Utredningen föreslår därför att Socialstyrelsen ska få i uppdrag att leda ett arbete med att kartlägga förekomsten av och behov hos barn- och unga med långvariga och stora vård- och omsorgsbehov och att Socialstyrelsen först

Tjänsteställe, handläggare
Ärende- och utredningsenheten Hälso- och
sjukvårdsförvaltning, Eva Åkesson Enelo

Sammanträdesdatum
2022-01-21

FöredragningsPM
Dnr: 21RS10672

behöver undersöka vilka regioner som kan och vill delta och andra förutsättningar för kartläggningen. Syftet med kartläggningen är att synliggöra gruppen och dess behov så att vårdens insatser kan samordnas bättre.

Utredningen lyfter även problematiken kring utlämnande av uppgifter om barn i hälso- och sjukvården och huruvida dessa ska lämnas ut till barnet själv eller till vårdnadshavare. Utredningen pekar på svårigheter när det gäller åtkomst till digitala uppgifter då det i de situationerna, enligt utredningen, sällan är praktiskt möjligt att göra enskilda bedömningar av varje barns ålder och mognad. Utredningen ser behov av frågan om utlämnande utreds och föreslår därför att regeringen ska tillsätta en utredning för att utreda om dagens lagstiftning är ändamålsenlig när det gäller utlämnande av uppgifter från hälso- och sjukvården till barn respektive vårdnadshavare. Utredningen ska få i uppdrag att lämna nödvändiga författningsförslag för att åstadkomma en mer ändamålsenlig ordning.

Regionen har en mycket positiv inställning till att hälsofrämjande och förebyggande insatser skulle kunna registreras i kvalitetsregister. Här krävs dock medvetenhet om att arbete kommer att krävas gällande kunskap och kultur. Regionen ser även ett behov av att utredningen förtydligar hur data från kvalitetsregister får och kan sändas till hälsodataregister i aggregerad form, för att bättre utnyttja nyttan med kvalitetsregister.

Regionen lyfter dock reservationer och framför kritiska synpunkter vad gäller att inkludera ungdomsmottagningarnas verksamhet i hälsodataregister, då det bland annat kan innebära risker ur integritetsperspektiv.

Utredningen lyfter behovet av statligt stöd till kvalitetsregister, men Regionen anser att en större tydlighet och riktlinjer är önskvärt kring om regionerna direkt ska stötts ekonomiskt för att ansluta till register eller om registren ska överta större delar av anslutningsprojektet och så vidare.

Vad gäller förslaget att tillsätta en utredning för att utreda om dagens lagstiftning är ändamålsenlig när det gäller utlämnande av uppgifter från hälso- och sjukvården till barn respektive vårdnadshavare, anser Regionen att det är viktigt att utgå från barnets bästa i utredningen och att en barnkonsekvensanalys görs.

Regionen ställer sig positiv till att möjligheterna till informationsdelning blir bättre och att staten tar ett större ansvar för den digitala infrastrukturen. Här vill

Tjänsteställe, handläggare
Ärende- och utredningsenheten Hälsa- och
sjukvårdsförvaltning, Eva Åkesson Enelo

Sammanträdesdatum
2022-01-21

FöredragningsPM
Dnr: 21RS10672

dock regionen framhålla att det finns ett behov av att staten också tar ett större ansvar vad gäller informationssäkerheten kopplat till digitaliseringen.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Förslag till beslut har inga konsekvenser för dessa perspektiv, men genomförandet av förslagen kan ha det. Utredningen bedömer att dess förslag får positiva konsekvenser för barn och att barnets rättigheter enligt barnkonventionen stärks. Utredningen bedömer även att förslagen får positiva effekter för unga personer över 18 år.

Vad gäller jämställdhetsperspektiven bedömer utredningen att förslagen får positiva konsekvenser för utvecklingen av en mer jämlik och jämställd vård och bidrar till att uppfylla de integrationspolitiska målen.

Vad gäller konsekvenser för miljön bedömer utredningen att förslagen på sikt kan medföra vissa positiva effekter på miljön i form av minskat behov av hälso- och sjukvård.

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut har inga ekonomiska konsekvenser. Utredningen bedömer att förslagen är en investering i en mer effektiv vård och att förslagen på kort sikt kan få administrativa och ekonomiska konsekvenser för regionerna.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM
Förslag till svar
Remissen

Jonas Claesson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Skickas till:

Socialdepartementet, s.remissvar@regeringskansliet.se med kopia till
s.fs@regeringskansliet.se